

Commissie Hoger Onderwijs

Rapport in het kader van het
kwaliteitstoezicht van de
HBO5-opleidingen

GO! CVO De Oranjerie

125468

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Rapport in het kader van het kwaliteitstoezicht van de hbo5-opleidingen
door de Commissie Hoger Onderwijs
125468 GO! CVO De Oranjerie

1. Conclusie

Onderwerpen	Oordeel
De onderwijsinhoud	Voldoende
Het onderwijsproces	Voldoende
De uitkomst van het onderwijs	Voldoende
Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

2. Bevindingen

Algemeen

De hogeschoolpartner is PXL. Het centrum heeft ervoor geopteerd om voor niveau 5 alles in te zetten op de opleiding *Boekhouden*, zowel in de vorm van een (intensief) dagtraject als een avondtraject.

Het ZER is voor deze ene opleiding goed uitgewerkt; de kritische bespreking aan het einde van ieder hoofdstuk vat het voorgaande samen maar geeft weinig (toelichting bij) actiepunten.

De onderwijsinhoud

De opleiding vertrekt vanuit de elementen in het leerplan die nog het beste aansluiten op de actuele noden en tracht nieuwe noden mee op te nemen. De 19 modules werden georganiseerd in domeinen en hieraan werden 6 eindcompetenties toegevoegd die aansluiten bij de huidige taken van de boekhouder. Zowel de huidige situatie (dag- en avondtraject) als de vernieuwing worden helder beschreven. Men is duidelijk de nieuwe weg al ingeslagen.

Het is goed dat de opleiding eindcompetenties definieert die aansluiten bij de hedendaagse taken van een boekhouder en bij kwalificatieniveau 5. Helaas zijn de eindcompetenties nog

niet onder deze bewoordingen beschreven in de ECTS-fiches omdat (verouderde) leerplandoelstellingen nog steeds het uitgangspunt van het opleidingstraject vormen. Het verdient aanbeveling niet te wachten op de actualisering van het Leerplan en competenties reeds nu expliciet in het curriculum op te nemen.

Interessant is de vernieuwing van het avondtraject met een curriculum volledig afgestemd op de eindcompetenties. Het verdient aanbeveling hieruit versneld lering te trekken voor de vernieuwing van de dagopleiding.

Het onderwijsproces

Positief zijn de uitgangspunten van het gekozen didactische concept met de daarbij horende competenties. Dit duidelijk didactisch concept is uitgewerkt rond volgende elementen: praktijkgerichte integratie van kennis, het begrippenkader kennen en toepassen, zelfstandig werken, probleemoplossend werken, werken in team, levenslang leren en een geïntegreerde aanpak van de eindcompetenties. Elk element wordt besproken en de link met de werk- en evaluatievormen die daaruit volgen wordt uitvoerig beschreven.

GO! CVO De Oranjerie experimenteert volop met activerende werkvormen specifiek gericht op het verwerven van praktijkgerichte competenties. Dit varieert van de meer klassieke vormen als onderwijsleergesprek, procesgerichte instructies, practica en zelfstandig uit te werken opdrachten die in complexiteit toenemen, tot 'flipping the classroom' waarbij klascontact via afstandslernen wordt voorbereid. In het vernieuwde avondtraject zal een realistische praktijkcasus centraal staan, met inbreng vanuit alle modules.

Men schrikt niet terug voor de introductie van vernieuwende werk- en evaluatievormen. Men vermeldt ook dat de verschuiving in studentenpopulatie (stijging van het aantal studenten in het dagtraject, verjonging en aanzienlijk percentage zonder diploma SO) meegenomen wordt in de keuze van de werkvormen.

Het verdient aanbeveling de ervaringen met vernieuwende onderwijsvormen tussen de domeinen uit te wisselen en waar passend op brede schaal door te voeren

De dagtrajecten blijken een groot succes met een stijgende instroom van studenten terwijl het avondtraject is moeten stoppen wegens gebrek aan belangstelling. Het avondtraject wordt nu herzien. Het verdient aanbeveling de wensen van afhakende en toekomstige studenten voor het avondtraject goed te bevragen en de inrichting van de opleiding aan te passen aan hun wensen.

De doorstroom wordt per module besproken (drop-outpercentage en slaagpercentage). In totaal telt de opleiding een 120-tal studenten. GO! CVO De Oranjerie volgt de doorstroom op de voet. De doorstroomresultaten op basis van drop-out, slaagpercentages en studierendement wijzen op een goede output. Hoewel het CVO serieus werk maakt van de algemene studiebegeleiding van aanvangsinformatie tot het eind van het leertraject, verdient het aanbeveling de drop-out verder terug te dringen door die studiebegeleiding nog meer gericht te maken.

De instroom in de HBO5-opleiding *Boekhouden* is zeer divers. Een deel zijn niet-werkende studenten, jonger dan 25 jaar en zonder secundair onderwijs diploma. Voor hen is het centrum aanbieder van tweedekansonderwijs (TKO) waar studenten alsnog een diploma secundair onderwijs kunnen behalen.

Positief is dat het centrum studenten op het einde van de opleiding begeleidt bij hun uitstroom en via de VLOR-commissie heeft meegewerkt aan het ontwikkelen van aanvullingstrajecten met hogescholen.

De opleiding wenst extra omkadering vanuit de overheid voor studiebegeleiding en EVC/EVK. Dit zijn nochtans kerntaken. Het verdient aanbeveling deze ook zonder extra overheidssteun nu reeds te versterken, gebruik makend van feedback van studenten en drop-outs en, voor wat betreft het OKOT-traject, ondersteund door de interne begeleidingsdienst van de VDAB.

Het docententeam van het CVO werkt continu op moduleniveau aan de werk- en evaluatievormen om deze meer af te stemmen op de leerplandoelstellingen en eindcompetenties en de gekozen werkvormen. Er wordt ook beschreven hoe men omgaat met transparantie, validiteit en betrouwbaarheid inzake toetsing. Studenten worden bij aanvang van elke module geïnformeerd over evaluatievormen en evaluatiemomenten.

De meeste evaluaties zijn nu helaas nog traditionele kennistoetsen maar er wordt ook geëxperimenteerd met nieuwe vormen van evaluatie, veelal rond praktijkgerichte casussen. GO! CVO De Oranjerie geeft veel aandacht aan de consistentie van de evaluaties door samenwerking tussen docenten in dezelfde of gelinkte vakken. Het verdient aanbeveling ook de docenten van andere vakken hierbij te betrekken.

Positief zijn de meerdere evaluatiemomenten en –vormen waarmee vermeden wordt dat een student met één slechte evaluatie meteen een negatieve eindscore voor de gehele module behaalt.

De slaagpercentages (exclusief drop-out) fluctueren voor de verschillende modules over de verschillende jaren, maar zijn over het algemeen vrij hoog. Studenten die naast hun job een opleiding volgen, zijn doorgaans meer gemotiveerd om deze tot een goed einde te brengen. Studenten moeten dus worden gestimuleerd om in hetzelfde traject te blijven, wat het groepsgevoel bevordert. Het verdient aanbeveling dit laatste element in de voorlichting te benadrukken.

De uitkomst van het onderwijs

Boekhouden is nog steeds een knelpuntberoep. Qua uitstroom is er dus geen probleem. De opleiding heeft een goede aansluiting op de arbeidsmarkt, zoals blijkt uit alumnibevragingen. De meerderheid vindt werk op het beoogde niveau.

Het verdient aanbeveling alumni nauwer te betrekken bij curriculumherziening.

Het netwerk met PXL (voor de professionele bacheloropleiding) en de VDAB werpt vruchten af.

Aangezien levenslang leren als een speerpunt van het centrum beschouwd wordt, dient het deelnemen aan vervolgoopleidingen meer benadrukt te worden en kan het centrum daarin zelf ook een meer actieve rol spelen.

Daar een groot aantal van de studenten meteen na de opleiding in het werkveld aan de slag gaat, is de uitstroom naar professionele bacheloropleiding *Accountancy en fiscaliteit* eerder beperkt. Meer aandacht voor levenslang leren verdient aanbeveling.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

In totaal telt de opleiding een 10-tal leerkrachten voor 120 studenten, wat een gunstige verhouding is. Het centrum voert een gedegen personeelsbeleid dat volgens het ZER o.m. gebaseerd is op het decreet rechtspositie van het gemeenschapsonderwijs. Er is aandacht voor aanvangsbegeleiding.

De opleiding beschikt over een zekere mix aan docenten met competenties en vakexpertise in de diverse domeinen en beschikkend over een mix aan actuele werkveld- en/of onderwijsexpertise. Het centrum streeft terecht naar verdere professionalisering van de lectoren o.a. via de jaarthema's zelfreflectie en 'coach the coach'.

Positief is ook dat de betrokkenheid van lectoren wordt bevorderd door minimaal 2 professionaliseringsinitiatieven per persoon. Die nascholing wordt gepropageerd en er zijn faciliteiten, onder meer via het samenwerkingsverband PXL-Level 5, maar jammer genoeg blijft de verantwoordelijkheid om bij te scholen bij het personeelslid zelf liggen. Een actievere begeleiding van de individuele docent richting nascholing verdient aanbeveling.

De materiële en financiële voorzieningen zijn voldoende afgestemd op de noden van de opleiding. Alle klaslokalen beantwoorden aan de voorgeschreven vereisten wat betreft beamer, computer en internetverbinding. Een vijftal klaslokalen zijn eveneens voorzien van een smartbord (bv. vennootschapsbelastingen, organisatie/communicatie). De opleiding geeft aan dat bewust is gekozen om in Diest geen klassieke bibliotheek te voorzien. Dit zou een zeer zware investering zijn aangezien relevante bronnen voor de HBO5-opleiding *Boekhouden* snel verouderd zijn vanwege de wijzigende wetgeving.

Via de gids voor studenten zijn er e-links beschikbaar naar literatuur, het Belgisch Staatsblad, Trends, e-portalen enz. Studenten en lectoren krijgen als lid van het samenwerkingsverband PXL-Level 5 vrije toegang tot de bibliotheken/mediatheken van de PXL Hogeschool te Hasselt.

Het verdient aanbeveling studenten, alumni en drop-outs te bevragen naar hun tevredenheid en wensen ten aanzien van de materiële voorzieningen.

GO! CVO De Oranjerie heeft een goed functionerend kwaliteitszorgsysteem. De kern van het kwaliteitszorgsysteem is het beleidsplan dat gebaseerd is op de missie van het centrum en het decreet en dat resulteert in 3 actieterreinen: Balanced Score Card (6 aandachtspunten volgens EFQM), jaaractieplannen en bevestigingen. De output hiervan wordt systematisch geanalyseerd; acties worden bepaald en opgevolgd. Bij de verdere uitbouw van het kwaliteitszorgsysteem zal een verdere afstemming met de hogeschool noodzakelijk zijn. Het ware goed dat in deze concrete actiepunten (wie, wat, wanneer) genoemd worden.

3. Aanbevelingen

De onderwijsinhoud

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie niet wacht op de actualisering van het leerplan en competenties reeds nu expliciet in het curriculum opneemt.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie voor de vernieuwing van het dagonderwijs versneld lering trekt uit de vernieuwingen van het avondonderwijs.

Het onderwijsproces

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie de ervaringen met vernieuwende onderwijsvormen tussen de domeinen uitwisselt en waar passend op brede schaal doorvoert.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie het studiesucces van de studenten (drop-out, slaagpercentages, ...) goed analyseert en desgevallend gepaste maatregelen (o.a. gerichte studiebegeleiding) neemt.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie de wensen van afhakende en toekomstige studenten voor het avondtraject goed bevroegt en de inrichting van de opleiding in die zin aanpast.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie de studiebegeleiding en EVC/EVK ook zonder extra overheidssteun versterkt.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie de consistentie van de evaluaties verder stimuleert door de docenten van andere dan de gelinkte opleidingsonderdelen daarbij te betrekken.

De uitkomst van het onderwijs

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie de alumni nauwer betreft bij de curriculumherziening.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie de problematiek van deelname aan vervolgopleidingen meer benadrukt.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie meer sturend optreedt wat betreft deelname aan de professionaliseringsinitiatieven van de docenten.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie de studenten, alumni en drop-outs bevroegt naar hun tevredenheid en wensen ten aanzien van de materiële voorzieningen.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO De Oranjerie de verdere uitbouw van het kwaliteitszorgsysteem afstemt met de hogeschool en voor deze materie concrete actiepunten (wie, wat, wanneer) vastlegt.

Slot

HBO5 *Boekhouden* en de IKZ-coördinator van het centrum hebben dit zelfevaluatie-rapport geschreven op basis van de informatie die ze verzamelden bij alle geledingen van het CVO: het directieteam, de lectoren HBO5-Boekhouden en de administratieve medewerkers. De

werkversies werden herhaaldelijk afgetoetst met de directie en besproken met het voltallige lectorenteam HBO5-Boekhouden.

Het ZER vormde een aanzet tot kritische reflectie. Het samenvallen met de curriculumhervorming van het avondtraject resulteerde in een interessante kruisbestuiving.

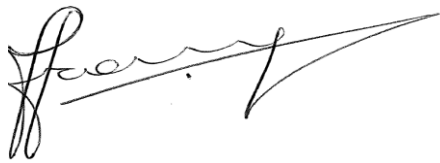
De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit want zij geeft op een acceptabel niveau de nodige aandacht aan competentiegericht leren in inhoud en leerproces en slaagt daar voor een groot deel al in. Aan verbeterpunten wordt gewerkt.

De Commissie adviseert de opleiding om door te gaan op de ingeslagen weg, de verbeterpunten uit te voeren en de opleiding geheel competentiegericht door te voeren met de nodige variatie in onderwijs- en leervormen.

Het ontwerp van Toetsingsrapport werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en/of bezwaren van technische aard. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van toetsingsrapport.

Brussel, 25 november 2016

Voor de Commissie Hoger Onderwijs

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Luc François', with a long horizontal stroke extending to the right.

Luc François

Voorzitter Commissie Hoger Onderwijs